

NOTAT

05-05-2014

Til Socialudvalget

Beskrivelse af indsatsen overfor borgere med spiseforstyrrelse og selvskade pba. medlemsforslag fra VKOB

Sagsnr.
2014-0042889

Dokumentnr.
2014-0042889-2

På baggrund af et medlemsforslag fra VKOB er Socialforvaltningen blevet bedt om at vurdere, i hvilket omfang de nedenfor listede elementer er dækket af den eksisterende indsats og komme med konkrete forslag til håndtering af eventuelle udeståender.

Sagsbehandler
Vibeke Lybecker Jensen

- 1a) et kommunalt tilbud, hvor kommunen forebygger og opsporer spiseforstyrrelse og selvskade primært blandt unge.
- 1b) et kommunalt tilbud til mennesker med spiseforstyrrelse og selvskadende adfærd, der har behov for hjælp fx sideløbende med eller efter endt behandling i et af regionens tilbud.
- 1c) et kommunalt tilbud til pårørende til mennesker med spiseforstyrrelse og selvskadende adfærd
- 1d) væresteder til mennesker med spiseforstyrrelse og selvskadende adfærd, hvor denne målgruppe kan henvende sig anonymt og få uforpligtende råd og vejledning
- 1e) en informationskampagne, der sætter fokus på mental sundhed, spiseforstyrrelser og selvskade, herunder på antallet i København og på landsplan

Herudover har udvalget bedt forvaltningen undersøge,

- 2) om der kan etableres en selvstændig enhed, der har ansvaret for hjælp til unge med spiseforstyrrelse eller selvskadende adfærd.

Socialforvaltningen beskriver og vurderer i det følgende den eksisterende indsats på de områder, der er beskrevet i medlemsforslaget. I forlængelse heraf opstilles forslag til, hvordan indsatsen skal styrkes.

Ad 1a) Et kommunalt tilbud, hvor kommunen forebygger og opsporer spiseforstyrrelse og selvskade

I den indgåede aftale om overførselssagen 2013-14 blev der afsat 300.000 kr. til sundhedstjek af unge, som har en uhensigtsmæssig adfærd vedrørende kost og motion og/eller har bekymrende vægtproblemer. Samarbejdspartnere som idrætsforeninger, ungdomsuddannelser, modelbureauer, sundhedsplejersker m.fl. kan henvise unge til tilbuddet, der forankres i Sundhedsforvaltningens forebyggelsescentre. Hvis sundhedstjekket medfører fortsat bekymring, viderehenvises den unge – afhængigt af behov - til udredning, behandling og støtte i fx Regionen, Sundhedsforvaltningens forebyggelsescentre, Socialforvaltningen eller hos Landsforeningen Mod Spiseforstyrrelse.

Socialforvaltningen har ikke en særlig forebyggende indsats overfor unge med spiseforstyrrelser og selvskade, men en del af målgruppen vil blive fundet og hjulpet via det almindelige forebyggende arbejde for udsatte børn og unge, fx skolesocialrådgivere eller ungerådgivninger.

Landsforeningen mod spiseforstyrrelse og selvskade (LMS) har desuden en åben anonym rådgivning, hvor man pr. telefon, chat eller ved personligt fremmøde kan få råd og vejledning og blive guidet videre. Rådgivningen varetages af en socialrådgiver i samarbejde med frivillige, som typisk selv har haft en spiseforstyrrelse eller været pårørende. LMS rådgivnings- og støtteaktiviteter har et samlet budget på 2,1 mio. kr. Heraf vurderer de, at 0,9 mio. kr. anvendes på borgere fra Københavns Kommune. I 2014-2016 får LMS 200.000 kr. årligt fra § 18 puljen i Københavns Kommune.

Socialforvaltningen vurderer, det vil være hensigtsmæssigt at indhente erfaringer med det nye sundhedstjek, før der eventuelt etableres yderligere tiltag vedrørende forebyggelse og opsporing.

Hvis indsatsen ønskes styrkes kan det overvejes at klæde eksisterende forposter som fx skolesocialrådgivere, skolesundhedsplejersker m.fl. bedre på i forhold til at kunne spotte børn og unge med en mulig spiseforstyrrelse eller som gør skade på sig selv.

Herudover kan det overvejes at kommunen finansierer en større del af LMS' åbne rådgivning.

Ad 1b) et kommunalt tilbud til mennesker med spiseforstyrrelse og selvskadende adfærd, der har behov for hjælp fx sideløbende med eller efter endt behandling i et af regionens tilbud.

På børneområdet findes en kommunal døgninstitution og et ambulante tilbud, der bl.a. kan rumme unge med spiseforstyrrelser og deres familier. Begge tilbud er placeret i Center for Socialpædagogik og Psykiatri under DU-børn.

- Det ambulante tilbud er helt nyt og henvender sig udelukkende til unge med spiseforstyrrelser og deres familier. Her er der tale om behandling og rådgivning til både de unge og deres pårørende.
- Døgninstitutionen er Jacob Michaelsens Minde, som er en specialinstitution til unge med alvorlige psykiske lidelser; herunder unge med spiseforstyrrelser.

Der var tidligere en højt specialiseret afdeling på Jacob Michelsens Minde til målgruppen, men der var stort set ikke efterspørgsel på

pladserne i 2012 og 2013. Socialudvalget besluttede derfor den 18. september 2013 at lukke afdelingen. En årsag til den faldende efterspørgsel er, at Børne- og ungepsykiatrien har ændret deres behandling til at være mere ambulant, da de vurderer, at ambulant behandling ofte er mere egnet end døgnanbringelser for unge med spiseforstyrrelser.

Herudover er der på børneområdet Psykologhuset, som varetager rådgivning og behandlingsforløb for børn og unge, blandt andet vedrørende selvskade. Tilbuddet er placeret i Center for Familiebehandling og psykologisk rådgivning.

For unge med behov for en døgnanbringelse og med alvorlig selvskade (i yderste grad alvorligt selvmordstruede) har Socialforvaltningen specialiserede tilbud med tilknyttet psykolog og psykiater. Der er tale om Specialinstitutionen Jacob Michelsens Minde og Specialinstitutionen Skodsborg. Begge hører under Socialforvaltningens Center for Socialpædagogik og Psykiatri.

På voksenområdet har Socialforvaltningen i 2013 øget sin indsats for mennesker med spiseforstyrrelse i form af et nyoprettet, specialiseret botilbud med 11 pladser i Griffenfeldtsgade på Nørrebro samt en bydækkende specialiseret hjemmevejleder. Botilbuddet er udelukkende til unge over 18 år.

Bostedet er et tilbud til voksne unge, primært mellem 18 og 30 år, der lider af moderat til svær spiseforstyrrelse. Sekundært retter tilbuddet sig til unge, der har borderline personlighedsforstyrrelse. De unge kan have anden selvskadende adfærd. De unge med spiseforstyrrelser har været igennem et længerevarende behandlingsforløb, og er nu klar til den del af behandlingen, der drejer sig om at få dagliglivet til at fungere, og starte en udvikling af tilværelsens sociale aspekter. De unge skal være i lægelig ambulant behandling og være indstillet på, at arbejde aktivt med at komme ud af spiseforstyrrelsen.

Tilbuddet kan evt. også modtage unge der lider af OCD (Obsessiv - Kompulsiv tilstand). OCD er karakteriseret ved tilstedeværelsen af tvangstanker og tvangshandlinger.

Socialforvaltningen har ansvar for den del af behandlingen, som drejer sig om at få et dagligliv til at fungere, typisk efter lange indlæggelser. Socialforvaltningen har ikke ansvar for den lægelige del af behandling, men for at samarbejde med lægen og sørge for at medicinbehandlingen foregår korrekt. Det teoretiske grundlag for det pædagogiske arbejde er blandt andet dialektisk adfærdsterapi, også kaldet DAT. Metoden er evidensbaseret og fundet egnet til at hjælpe personer med spiseforstyrrelser og borderline personlighedsforstyrrelser.

DAT er den terapiform som Anoreksiklinikken på Psykiatrisk Center København og andre, der behandler spiseforstyrrelser, arbejder ud fra. For at opnå de bedste resultater af behandlingen er det hensigtsmæssigt at bruge den samme pædagogiske strategi i Griffenfeldsgade. Da mange af beboerne vil være i ambulat behandling i Anoreksiklinikken eller på andre steder, der anvender denne terapiform.

Selve den terapeutiske behandling skal foregå på Anoreksi klinikken på Psykiatrisk Center København og følges op pædagogisk i dagligdagen på Griffenfeldsgade. Der er et tæt samarbejde og en samarbejdsaftale mellem botilbuddet og Rigshospitalet.

Socialforvaltningen køber desuden pladser på det private tilbud Askovhus, der ligeledes har tilbud specifikt til denne målgruppe.

Socialforvaltningens har ikke et specialiseret tilbud til ældre borgere med spiseforstyrrelser. Disse tilbydes i dag botilbudspladser på de eksisterende botilbud. Socialforvaltningen har heller ikke noget specialiseret tilbud til mennesker der skader sig selv (fx ved at skære i, brænde, skolde, bide eller hårplukke sig selv), men der er fokus på problemstillingerne i de almene tilbud til unge.

1c) Et kommunal tilbud til pårørende

Socialforvaltningen har på børneområdet et tilbud til pårørende under Center for Socialpædagogik og Psykiatri. Der er ikke noget tilbud til pårørende til unge over 18 år, men et sådant findes i København i regi af Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade – LMS.

Socialforvaltningen støttede desuden en ansøgning fra LMS til satspuljen for 2013-16 om afprøvning af metoden Åben Dialog. Formålet med metoden er at inddrage personligt og professionelt netværk i en integreret indsats for borgeren. Ansøgningen blev dog ikke imødekommet.

Socialforvaltningen vurderer, at der kan være et interessant udviklingspotentiale i at styrke indsatsen for og med pårørende fx i form af afprøvning af metoden Åben Dialog. Metodeafprøvningen kan eventuelt integreres i den kompetence- og brobygningsfunktion, der er beskrevet sidst i indstillingen.

1d) Væresteder til mennesker med spiseforstyrrelse og selvskadende adfærd,

Socialforvaltningen har ikke et værested specifikt til denne målgruppe, men målgruppen kan anvende de almindelige aktivitets- og samværstilbud til borgere med sindslidelse. Derudover har LMS et

aktivitetshus, der svarer til et værested. Aktivitetshuset er beliggende centralt i København og er specifikt målrettet denne målgruppe

1e) *En informationskampagne*

Der kører i øjeblikket en stor landsdækkende kampagne kaldet En Af Os. Kampagnen begyndte den 10. oktober 2011 og fortsætter frem til 2015. Formålet med kampagnen er at afstigmatisere psykisk sygdom og herigennem også gøre det lettere at søge hjælp. Kampagnen har fokus på spiseforstyrrelse men også på andre psykiske sygdomme. Kampagnen er støttet af Det Sociale Netværk af 2009, Psykiatrifonden, Trygfonden, Danske regioner, KL, Socialministeriet og Sundhedsstyrelsen. Ligeledes har Landsforeningen mod spiseforstyrrelse og selvskade haft flere mediekampagner om problemstillingen.

Det nye sundhedstjek (beskrevet ovenfor under afsnittet om forebyggelse) tænkes i øvrigt lanceret omkring 1. august 2014, i forbindelse med afholdelse af Københavns Modeuge for derigennem at kunne generere presseomtale og –debat om spiseforstyrrelse.

Forvaltningen vurderer således ikke, der er behov for at iværksætte yderligere informationskampagner.

2) *Etablering af selvstændig enhed*

Socialforvaltningen vurderer ikke at det vil være hensigtsmæssigt med en selvstændig enhed vedrørende spiseforstyrrelser, blandt andet fordi det er væsentligt at fastholde normalsystemets medansvar for at opspore mennesker med spiseforstyrrelse, ligesom tanken om én indgang for mennesker med spiseforstyrrelse kan komme i karambolage med den ene ungeindgang, der er ved at blive etableret.

Som det fremgår af ovenstående, vurderer forvaltningen, at de foreslåede tilbud i vid udstrækning allerede findes. Tilbuddene og den dertil knyttede viden findes dog i forskellige regi, og det kan overvejes at etablere en form for kompetence- og brobygningsfunktion, der kan knytte de eksisterende indsatser bedre sammen. Funktionen skal understøtte en god koordination på tværs af henholdsvis børne- og voksenområdet i kommunen, mellem region og kommune samt mellem kommune og Landsforeningen mod spiseforstyrrelse og andre aktører. Det kan herunder overvejes at afprøve metoden Åben Dialog som beskrevet tidligere. Herudover vil funktionen skulle sikre, at viden om spiseforstyrrelse også spredes fra kommunens specialiserede tilbud til de almene tilbud og herunder også sagsbehandlere. Funktionen vil kunne kobles op på forvaltningens specialiserede tilbud i enten børne- eller voksenregi og eventuelt udbygges til et formaliseret partnerskab med LMS med Kræftcenter København (<http://www.kraeftcenter-kbh.dk/>), der er et partnerskab mellem Sundhedsforvaltningen og Kræftens Bekæmpelse, som forbillede.

